

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 45 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 23 AUGUSTUS.

Victor-Emmanuel en zijnen aanhang te Rome.

Iedereen moet bemerken dat sedert eenigen tijd, niettegenstaande hun aanhoudende geweld, de nieuwe meesters van Rome den moed schijnen te verliezen. Zij moeten erkennen, dat het hun onmogelijk is in deze stad te verblijven, waar alles tegen hun spreekt en die in het geheel voor hun niet gemaakt is.

Is het niet eene zonderlinge zaak dat een koning in zijne hoofdstad niet kan wonen? Victor-Emmanuel komt maar naar Rome, als hij niet anders doen kan: hij is te Napels, te Florentië, te Turyn en elders waar de Paus niet zetelt; maar te Rome daar is hij op zijn gemak niet, de overweldiger; hij verstaat dat hij te Rome maar een vreemdeling is. Nogtans al wie christen is, moet zich niet als vreemdeling te Rome aanzien. 't Is waar, allen hebben er eenen Vader, opperherder der zielen, doch Victor-Emmanuel mag het levende afbeeldsel genoemd worden van het booze geweld dat tegen den H. Stoel gericht is, daarom ook schijnt het verblijf in Rome hem onverdragelijk. Men heeft hem meer dan eens bemerkt, met het geweer op de schouder, dwalende door de eenzame landereien rond de stad. Hij schijnt Rome te vluchten, zelfs als hij verplicht is er tegenwoordig te zijn.

De mannen van 't Piemonteesch bestuur schijnen niet meer dan de koning te huis te zijn in de pauzelijke stad. Aan hunne aarzelingen zoude men zeggen dat zij het niet in 't gedacht hebben van daar voor altijd te blijven. Men heeft de grootste moeite om de italiaansche volksvertegenwoordigers te Rome op te houden; zij gaan en keeren, zij zien er ongerust en ontroerd uit; zij vluchten het werk, welk zij in de Kamer te verrichten hebben: weken en weken moet men daar wachten, tot dat vertegenwoordigers in genoegzaam getal zijn om de wetten te stemmen.

Voor hun is Rome niet aantrekkelijk, Rome trekt hun af van hunne gewoone zaken en bezigheden, 't verblijft te Rome mishaget hun en verbittert ze.

Men kan niet zeggen dat het tijdelijk en geestelijk gezag te Rome wel te samen gaan, dat beide door hunne overeenstemming het orde voorstellen, en dat gansch Italië eenpariglijk toestemt in die nieuwe inrichting. Neen, het is het geweld van 't kanon dat aan de Piemontezzen de poorten van Rome geopend heeft; 't is door het geweld der macht dat zij

er hun ophouden. In vele omstandigheden reeds heeft de roomsche bevolking laten zien, hoe zij hare overweldigers veracht en altijd voort aangekleefd blijft aan den Paus Koning.

Het italiaansch gouvernement gevoelt die verruchting; genoeg ook voelt het zich getroffen, iedermaal dat Pius IX zijne stem verheft, en de laatste aanspraak van de Paus is gelijk een donderslag geweest op de hoofden der plichtigen. De vrijdenkers lachen met de kerkelijke straffen, maar deze die er door getroffen worden zullen er niet mede lachen. De Paus heeft geen leger tot zijne verdediging, hij gebruikt de geestelijke wapens, en die wapens hebben niets verloren van hunne kracht, spijs al de wenschen der ongeloovigen.

Moet men nu niet bekennen dat het omverwerpen van den pauzeliiken troon de katholieke landen ontrust, als men in zooveel plaatsen gansche bevolkingen ziet samenkomen om God te vragen dat hij Rome zoude verlossen? Zij sturen ten Hemel hunne verzuchtingen die om wraak roepen, en hunne godsdienstige ongerustheid verlangt naar het einde der kwalen, waarin de Kerk verkeert.

Alles spant te samen, zoo men ziet, om het werk der overweldiging omver te werpen. Men mag zeggen dat het italiaansch gouvernement te Rome maar zijne tent opgeslagen heeft en dat het schijnt te wachten naar de tijdsomstandigheden om zijn zeil op te rollen.

De Burgemeester van Verviers antwoordt de leden van zijne raad, die hem interpleeren, met... vuistslagen.

De stad is sedert 1867 zonder gaz-contract, en terwijl andere steden een vernieuwd contract met de gaz-compagnie hebben, veel voordeliger dan het oude, gaat de doctrinaire regentie voort, den ouden prijs, veel te hoog te betalen. God weet, waarom....

Tegen dat al te liberaal «bestuur» protesteerde in de jongste zitting van den gemeenteraad een lid der katholieke minderheid, namelijk de heer advocaat Loslever. De heer Burgemeester antwoordde hem met eenen slag op het gezicht....

Echte liberale beschaafdheid!

Men schrijft deszwaagende uit Verviers: In de zitting van den gemeenteraad dezer stad, heeft gisteren avond een vrij heug tooneel plaats gehad. Bij de beraadslaging over de gemeenterekening, betrekkelijk het gazzlicht, vroeg men te recht, dat het schepencollegie eenen oproep tot de verschillende

gazmaatschappijen zou doen. Een lid van den raad, de heer Loslever, een ieverig advocaat, heeft de heer Ortman-Hauseur, burgemeester en voorzitter, verweten van in de beraadslaging te zijn tusschen gekomen en te hebben gelogen. De burgemeester antwoordde hierop, dat zij elkander na de zitting over die belediging nader zouden spreken.

Toen de zitting geëindigd was, is de burgemeester inderdaad bij den heer Loslever gegaan en verzocht hem zijne woorden in te trekken, hetgeen door dezen werd geweigerd.

Toen werd de burgemeester woedend en gaf aan gemeld raadslid eenen slag in het aangezicht, waarop de heer Loslever antwoordde, door de omstaande raadsleden tot getuigen te nemen over deze belediging.

Er heerschte eene groote opgewondenheid onder al de raadsleden, welke onmiddellijk daarop 't stadhuis verlieten.

Franskljonnerij!

Men schrijft ons uit Bilsen:

Wie heeft er nog van geboord? — De schoolvoogd van een naburig dorp is... ik durf het nauw gelooven, en, nochtans men verzekert er mij stellig van, is... een...

Nu, het woord zou misschien wel een beetje gewaagd zijn, maar, de waarheid toch is, dat boven gemelde het zeker te eentoonig vindende jaar op jaar zijn Catechismus in 't Vlaamsch door te worstelen, zich een *Catechisme du diocèse de Liège* aangeschaft heeft, om zijne vlaamsche leerlingen den geest te dompen, met hen te dwingen dezen na te papegaaien.

Bij dezen, valt mij juist ooder 't oog een tooneeltje uit het blijspel in een aantal bedrijven, de franskljonnerij op 't dorp, ik durf hopen dat de lezer het mij niet kwalijk zal nemen hem deez mede te deelen.

1ste BEDRIJF. — IV TOONEEL.

GROOTMOEDER. — Jantje! Jantje! gij moest wat op de broek hebben! waar zijt gij weer zoo lang gebleven? de les eindigt om vier uren en half vijf is al door!

JANTJE. — Meeko lief, vraag het maar aan Sus van Bette die daar door gaat, het is school geweest tot nu toe; de meester was weer zoo boos, en sprak zulke leelijke woorden!

GROOTMOEDER. — En waarom dan kind? zijt gij weer stout geweest?

JANTJE. — Neen, neen, neen! meeko vraag het maar...

GROOTMOEDER. — Ja, ja, ja! ik geloof het nogtans; laat uw vingertjen eens...

JANTJE. — Daar, meeko, riek maar.

GROOTMOEDER. — Toch?... Maar waarom was de meester dan zoo boos?

gedurende deze woorden wisseling gemarteld had, dat hij elk oogblik onder de namen van hen die aan den opstand hadden deelgenomen ook den naam van dien vriend zou hooren, had hem in eene koortsachtige spanning gebracht, die hem nu tot een antwoord aanzette, in hetwelk hij zijn wrevel tegen Weldau niet onduidelzinnig liet doorscheremen. Doch deze gedachte aan het overijgen waarin hij zich kort te voren schuldig had gemaakt, en vrezende andermaal in eene scherpe toon te vervallen antwoordde op eene wijze die kalmte moest te kennen geven, doch die Leopold juist door zijne koelheid des te sterker kittelde, want op een driftig mensch heeft niets zulk een verbitterenden invloed dan de bedaardheid van zijnen tegenstander, daar deze, wanneer hij kalm blijft, zijne gelachten en woorden meester blijft, en dus een onmiskenbaar overwicht op zijne wederpartij kan uitoefenen.

En nog vijandelijker antwoord, dat Weldau verbleeken deed en hem bijna zijne bedaardheid deed verliezen, was daarvan het gevolg. Doch Weldau bedwang zich andermaal en hij hoopte door zijne gematigdheid aan het pijnlijk tooneel, dat reeds de opmerkzaamheid van een groot gedeelte der opstanders tot zich had getrokken, een eind te maken. Diezelfde omstandigheid moest echter voor Leopold den terugtocht bemoeilijken dien bij anders wellicht zou gevonden hebben, daar een oogblik van herinnering hem had moeten terug brengen tot hetgeen zijnen plicht jegens zijn vriend hem voorschreef, doch de vrees zich in 't bijzijn van zoo vele getuigen aan eene beschaming bloot te stellen, wanneer hij de zaak gewonnen gaf, na reeds zoo ver gegaan te zijn, beroofde hem teeneemaal van hetgeen hem van zijne bedachtzaamheid nog was overgebleven en spoorde hem tot een nog heftiger aanval aan, waartegen de tot nog toe gehandhaafde kalmte zijner tegepartij bliken

JANTJE. — Ja, meeko, dat weet ik ook al niet; Beere van Kobesmie moest op de knieën omdat hij gegaapt had, Doore van Lapsus kreeg het op de kniekers omdat hij in slaap gevallen was; en dan hebben wij allen een half uur later moeten schoole blijven, omdat niemand geen aandacht gaf, op hetgeen de meester zegde.

GROOTMOEDER. — De meester had wel gelijk boos te worden als niemand aandacht op zijn zeggen gaf.

JANTJE. — Ja maar Meeko, van Suske den Os tot rood Heinke de Vos, was niemand in de school die hem verstaan kon.

GROOTMOEDER. — Hoe, niet verstaan?... in mijnen tijd Jantje, Oh! waar is die goede tijd toch naar toe, begrepen wij al wat de meester ons zegde, dan mogen ze nu nog wel beweren dat de wereld slimmer wordt!... en waarover sprak de meester dan, mijn jongken.

JANTJE. — Wel Meeko, over den Katechissem.

GROOTMOEDER. — den Catechismus wilt gij zeggen.

JANTJE. — Neen grootje, den Katechissem.

GROOTMOEDER. — Jantje! Jantje!... toe kind, zeg mij eens gauw na: Ca...te...chis...mus.

JANTJE. — Neen neen neen! Meeko; pas maar op, als de meester het hoorde, Leus van den geelen Pol, heeft daar genoeg voor op de duimen gehad, ik, voor mijn deel heb het goed onthouden. Kat...te...sis...sem.

GROOTMOEDER. — Wilt gij zwijgen met uw kat en sis; de meester heeft dat niet gezegd; Geef mij uw Catechismus eens.

JANTJE. — Daar meeko is mijn katechissem.

GROOTMOEDER. — Maar kind, dat is uw Catechismus niet.

JANTJE. — Neen grootje, 't is mijn kat...tee...sis...sem.

GROOTMOEDER. — (Levende) Jésus Maria!... hemel wat is dat?... kan ik dan niet meer lezen? of?... zou dat nu misschien Fransch zijn!

JANTJE. — Ja zeker gramamaa is het Fransch! 't is een Katechissem!

GROOTMOEDER. — Fransch!!! Fransch!!! Maar Jantje verstaat gij dan Fransch, mijn manneke?

JANTJE. — Dat weet ik niet, Grootje, ik geloof het toch niet, maar...

GROOTMOEDER. — Verstaat gij dan, wat in dat boek staat?

JANTJE. — Neen O neen Meeko; maar de meester zegt dat wij het alleen niet verstaan omdat wij het niet verstaan willen.

GROOTMOEDER. — De meester! Maar is de meester dan zinneloos?... ofwel?... God!... Ja, het kan niet anders! Ik zal er den pastoor van spreken! de gazet van zondag had gelijk; zij willen onzen Godsdienst overal uit stooten! deze loria's hier, durft zeker niet den Catechismus uit de school laten, maar om er de kinderen toch niets van te leeren, geeft hij hem in 't Fransch, dan verstaan zij er zeker geen woord van! Ah! den ketter! Maar hier toch Jesus Maria! hier toch zal het zoo niet voortgaan!... En mijn

zou niet langer bestand te zijn. Hij stoot op, en nu werden er woorden gewisseld die scherp waren als tweesnijdende zwaarden. Eenige oogblikken later waren die stemmen wel is waar tot zwijgen gebracht, maar intusschen had Weldau eene uitdaging uitgesproken die door Leopold was aangenomen. Ten een uur van den volgende namiddag zou het duël plaats hebben en men koos tot wapen de pistool. De getuigen regelend het overige en nu scheidde men tot het noodlottig uur der samenkomst.

Wel is waar was Leopold op het oogblik dat het reeds te laat was om terug te treden, tot bezinning gekomen, en had hij zich met schrik herinnerd hetgeen hij beloofd had voor zijnen vriend te zullen doen, terwijl hij ook dacht aan 't vertrouwen, waarmede de zuster van zijnen vriend hem vereerd had, maar hetgeen geschied was, kon niet meer ongedaan gemaakt worden, en nu kwam het er in de eerste plaats op aan geen minuut te verliezen van den tijd die hem nog overbleef. Hij keerde dus terstond naar zijne woning terug, schikte zijne gewichtigste papieren in orde en trok toen de kleederen van den boerenjongen aan, om dus vermomd de stat te verlaten.

Hij mocht er in gelukken de nachtposten om den tuin te leiden en ongehinderd het open veld te bereiken. Een boerenwagen, die naar eene nabijgelegen hofstede reed, nam hem een eind wegs mede, en zoo kwam hij vroeger in het dorp aan dan hij gerekend had. Toen hij het huis nadorde dat hem als het toevluchtsoord van zijnen vriend was aangeduid, ademde hij ruimer.

Het was in den tijd van 't jaar dat de dagou het langst zijn, en de dageraad begon reeds aan te breeken toen hij voor de deur der woning stilstond. De bewoners schenen nog te slapen; slechts een flauw nachtluchtje, dat in een achtervertrek brandde, deed hem zien dat iemand zich

DE NIEUWE DOKTOR.

Een verhaal naar het Hoogduitsch.

(10^e VERVOLG.)

In Leopold daarentegen was de haat op nieuw aangewakkerd tegen den man, welken hij buitendien reeds als zijn medemenaar haatte en die nu, naar hij zich verbeelde, zich gaarne het toezicht over zijn verkeer met Elisabeth zou willen aanmatigen, en slechts de dringende toebereidselen die hij voor zijne onderneming te maken had, gaven aan zijne gedachten eene andere richting. Zoals hij reeds tot Elisabeth gezegd had, wilde hij nog dien nacht vertrekken, daar er geen oogenblik verzuimd mocht worden, zoo men niet elke kans van welslagen in de waagschaal wilde stellen.

Hij deelde zijnen oppasser, die een goede, trouwe jongen was, mede, dat hij voor korten tijd uit de stad moest om een intiem vriend uit een groot gevaar te redden, en hij gaf hem instruktiën omtrent alles wat hij te doen had, om de ontdekking zijner afwezigheid zonder verlof, zooveel mogelijk te vermijden. In eene burgerkleeding vermoed zou hij dan, zoodra het geheel donker was geworden, de stad verlaten en het was gemakkelijk den boerenjongen, die hun Gustaaf's brief gebracht had, over te halen hem zijne kleederen te geven, waarvoor de knaap gemakkelijk van een zijner bekenden in de stad andere kleederen zou kunnen leenen. Ten einde nog tot op het laatste oogenblik dat hem ter beschikking overbleef in de stad gezien te worden, en tevens om te weten te komen in hoe verre en welke geruchten er omtrent Gustaaf onder het publiek verspreid waren, ging hij naar een koffiehuis, hetwelk op dat uur grootendeels door officieren bezocht werd.

Ook nu vond hij daar een talrijk gezelschap bijeen dat in groote opgewondenheid de laatste politieke gebeurtenissen besprak, en vooral het gebeurde in Baden. De dagbladen waren aangekomen en werden hevig besproken, waarbij de meest verschillende inzichten elkander kruisten en zonder de geringste terughouding verdedigd of bestreden werden. Terwijl sommigen eene onmiskenbare sympathie met de opstandelingen aan den dag legden, die voor de gansche natie gestreden hadden en hierbij min of meer verkeerd de gestrengheid der Pruisische krijgsgaden beklenden, werd die door anderen verdedigd als iets dat door de omstandigheden niet alleen verontschuldigd, maar zelfs uitdrukkelijk geboden werd, tegenover de dreigende schrikgestalte der regeeringloosheid, die de geheele maatschappelijke orde in gevaar zou brengen. Weldau, die zich ook onder de aanwezenden bevond, voegde zich bij hen die deze laatste gevoelens voorstonden, en gaf zijnen twijfel te kunnen ten opzichte van de zuiverheid der bedoeling en der politieke overtuiging van de meeste der omwentelingsmannen. «Hoe weinig zijn er niet» zegde hij, «die werkelijk voor hunne beginselen zich in den strijd begeven en door het bewust zijn gestuurd worden dat zij strijden voor de groote zaak des vaderlands. Meestal zijn het toch egoïstische hartstochten die geprikkeld zijn en waarhooftenden bevindend, die zich dan verbeelden tot redding van het Duitsche vaderland uitverloren te zijn. Het zou inderdaad met het toekomstig heil van ons vaderland slecht gesteld zijn wanneer wij het zouden moeten zoeken — om mij nu maar eens roodweg uit te drukken — in de handen van zulke politieke dweepers en dwazen!»

Deze woorden lokten van vele zijden eene hevige tegenspraak uit en het was vooral Leopold die daarin eene zinspeling op zijnen vriend meende op te merken. De angst die hem